

รายงานแห่งชาติอนุสัญญาว่าด้วย

พื้นที่ชุ่มน้ำ

CONVENTION ON WETLANDS
(Ramsar, Iran, 1971)

รายงานแห่งชาติอนุสัญญาว่าด้วย พื้นที่ชุ่มน้ำ

อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “อนุสัญญาแรมซาร์” ได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ณ เมืองแรมซาร์ สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อยับยั้งการสูญหายของพื้นที่ชุ่มน้ำในโลก โดยสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดและเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ จึงกำหนดให้วันที่ 2 กุมภาพันธ์ของทุกปี เป็น “วันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก” (World Wetlands Day)

พื้นที่ชุ่มน้ำ

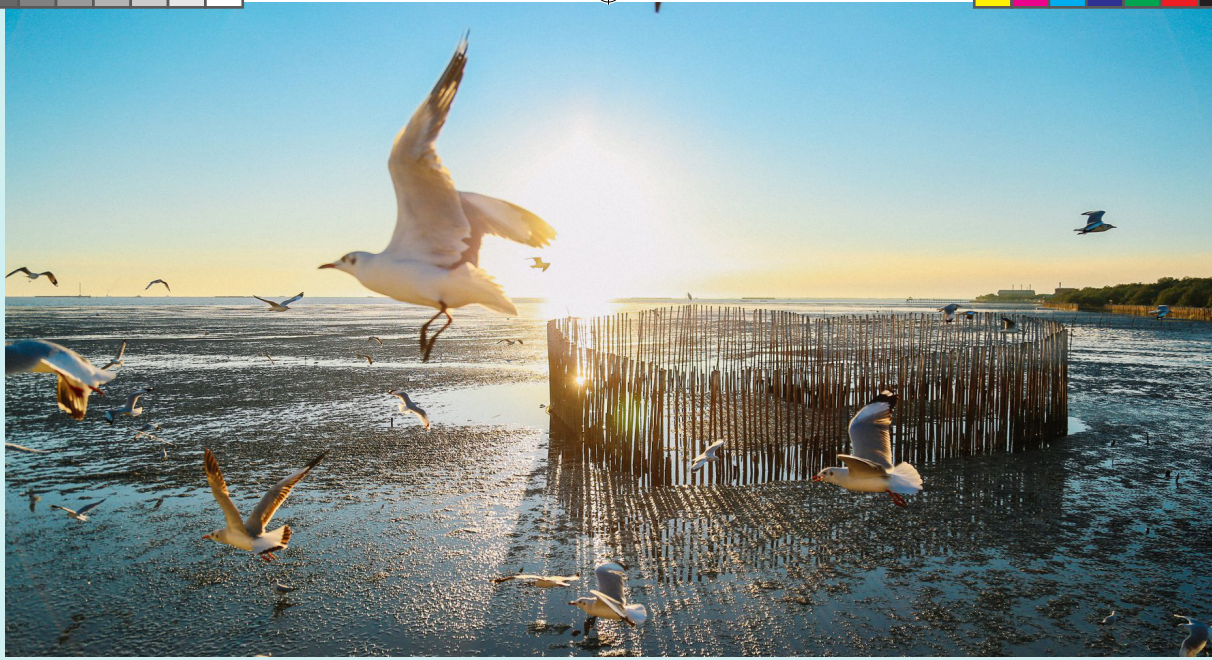
หมายถึง พื้นที่แหล่งน้ำทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น มีลักษณะท่วมอยู่ถาวรและชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่งและน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม รวมถึงพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง และพื้นที่ของทะเล ในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร ที่มีระบบนิเวศต่างๆ เชื่อมโยงกัน

พื้นที่ชุ่มน้ำสามารถแบ่งได้ออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. **พื้นที่ชุ่มน้ำในแผ่นดินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ** เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง บ่อ กระพัง (ตระพัง) แม่น้ำ ลำธาร แคว ละหาน ชายคลอง ฝิ่งน้ำ สบธาร สระ ทะเลสาบ แอ่ง ลุ่มกุด ทุ่ง กว๊าน มาบ ป่าบุง ป่าทาม พรุ สบู่ น้ำตก แก่ง เป็นต้น
2. **พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นทะเลและชายฝั่งทะเล** เช่น เกาะ หาดหิน แนวปะการัง หญ้าทะเล หาดทราย หาดโคลน หาดเลน ชายทะเล พืดหิน คุ้ง อ่าว ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ชะวากทะเล ป่าชายเลน ป่าโกงกาง ป่าจาก และป่าชายหาด เป็นต้น
3. **พื้นที่ชุ่มน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น** เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ นาข้าว นาเกลือ การทำการเกษตรแบบมีน้ำท่วมถึงแบบถาวรและชั่วคราว การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำฟาร์ม และคลองส่งน้ำต่าง ๆ เป็นต้น

ประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำ ครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อย 36,677 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของพื้นที่ประเทศ มีจำนวนพื้นที่ชุ่มน้ำรวม 42,653 แห่ง จัดเป็นประเภทคลอง ห้วย ลำธาร แม่น้ำจำนวน 25,008 แห่ง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ จำนวน 14,128 แห่ง หนองน้ำ ที่ลุ่มชื้นแฉะ จำนวน 1,993 แห่ง ทะเล ชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำ จำนวน 1,256 แห่ง และยังไม่ได้จำแนก 268 แห่ง

(ที่มา : รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย, 2542)

การคุกคาม พื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย

การคุกคามที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุดของพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย คือ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำให้เป็นไปในรูปแบบอื่น เช่น เป็นพื้นที่เกษตรกรรมหรือชุมชนเมือง โดยปราศจากความเข้าใจ ในคุณค่าความสำคัญ และบทบาทของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยเฉพาะ การให้บริการของพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งสามารถสรุปการคุกคามและประเด็น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ชุ่มน้ำแต่ละประเภท ดังนี้

- หนอง บึงน้ำจืด** : ถูกขุดลอก ถม ทำถนนหรือคันกั้นโดยรอบ ซึ่งเป็นการกีดขวางการไหลของน้ำ และการอพยพของสัตว์น้ำ ส่งผลให้พื้นที่ชุ่มน้ำตื้นเขิน สัตว์น้ำลดจำนวนลงทั้งชนิดและปริมาณ ส่งผลกระทบต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของนกประจำถิ่น และนกอพยพ รวมถึงสัตว์ป่า
- แม่น้ำ** : ถูกเปลี่ยนแปลงเส้นทางไหลของน้ำ การบุกรุกบริเวณริมน้ำ ทำให้ลำน้ำตื้นเขิน เกิดการพังทลายของตลิ่ง
- พรุ** : ถูกเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่การเกษตร และมีการสูบน้ำออกจากพรุ
- หาดเลน หาดทราย** : ถูกบุกรุกจากการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการก่อสร้างสถานที่ท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก อาศัย ร้านอาหาร
- เกาะ** : ถูกบุกรุกจากการท่องเที่ยวที่ต้องรับนักท่องเที่ยวเกินศักยภาพ
- ป่าชายเลน** : ถูกบุกรุกเป็นนาเกลือ ก่อสร้างท่าเทียบเรือ ถนน ฯลฯ
- หญ้าทะเล ปะการัง** : เสื่อมโทรมลงเนื่องจากตะกอนที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ บนบก และการท่องเที่ยว ที่ขาดความรับผิดชอบ เช่น การทิ้งสมอจอดเรือท่องเที่ยว การเหยียบย่ำของนักท่องเที่ยว การขุดลอกร่องน้ำ ตลอดจนการประมงผิดกฎหมาย เช่น อวนลาก อวนรุน

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในประเทศไทย

ประเทศไทย เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นลำดับที่ 110 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2541 ซึ่งการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญา นั้น ประเทศสมาชิกหรือภาคีอนุสัญญา จะต้องเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญอย่างน้อย 1 แห่ง บรรจู่ไว้ในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของอนุสัญญา (List of Wetlands of International Importance) โดยประเทศไทยได้เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ “พรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง” เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) แห่งแรกของประเทศไทย และเป็นลำดับที่ 948 ของโลก

ปัจจุบันประเทศไทยได้ขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) จำนวนทั้งสิ้น 15 แห่ง

พ.ศ. 2541 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ พรุควนขี้เสียนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2544 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 5 แห่ง ได้แก่

- 1) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ
- 2) ดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม
- 3) ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่
- 4) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย จังหวัดเชียงราย
- 5) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) จังหวัดนราธิวาส

พ.ศ. 2545 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 4 แห่ง ได้แก่

- 1) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง จังหวัดตรัง
- 2) อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดระนอง
- 3) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 4) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา

พ.ศ. 2551 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ศ. 2552 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ กุดทิง จังหวัดบึงกาฬ

พ.ศ. 2556 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 2 แห่ง ได้แก่

- 1) เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2) หมู่เกาะกระ-เกาะพระทอง จังหวัดพังงา

พ.ศ. 2562 เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ 1 แห่ง ได้แก่ แม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 เห็นชอบกับทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ จำนวน 69 แห่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ จำนวน 47 แห่ง

รายงานแห่งชาติต่อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ของประเทศไทย

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ของประเทศไทยกับความหลากหลายทางชีวภาพ

พื้นที่ชุ่มน้ำพรควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

ลำดับการขึ้นทะเบียน 948
เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2541
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3

พื้นที่ชุ่มน้ำพรควนขี้เสียนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทพุ่มไม้เสม็ดขาว มีน้ำท่วมขังตลอดทั้งปี เป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของนกน้ำ โดยรอบมีการทำการเกษตรกรรมและประมง มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 310 ชนิด พบพืชหายาก 3 ชนิด คือ มะม่วงปาน *Mangifera geddebe* Miq. นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saurnders และแค่น้ำ *Dolichandrone spathacea* (L.f.) K.Schum มีสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้ถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่าเหลือง (*Indotestudo elongate*) เสือปลา (*Prionailurus viverrinus*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutrogale perspicillata*) ชะมดแผงสันหางดำ (*Viverra megaspila*) และนกตะกรุม (*Leptoptilos javanicus*) นกช้อนหอยขาว (*Threskiornis melanocephalus*) และนกหัวโตมลายู (*Charadrius peronii*) มีปลา 95 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ ปลาสร้อย (*Pangasianodon hypophthalmus*)

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1098
เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2544
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 2, 4, 7, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทบึงน้ำจืด มีขนาดใหญ่ โดยรอบมีการทำเกษตรกรรม ประมงพื้นบ้าน เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพในฤดูหนาว มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 238 ชนิด พบพืชหายาก คือ นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K.Saurnders และสร้อยจันทร์ *Burmanica coelestis* D.Don เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทย อันดับ TH 021 มีสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้ถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น นกขมิ้นขาว (*Oriolus mellianus*) เป็ดดำหัวสีน้ำตาล (*Aythya nyroca*) เต่าเหลือง (*Indotestudo elongate*) มีปลา 90 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลายี่สก (*Probarbus jullieni*) ปลานวลจันทร์น้ำจืด (*Cirrhinus microlepis*) ปลาจิ้มฟันจระเข้คระ (*Indostomus spinosus*) ปลาก้างพระร่วง (*Kryptopterus bicirrhus*) และปลาแขยงธง (*Heterobagrus bocourti*) เป็นต้น นอกจากนี้ยังสำรวจพบปลาเฉพาะถิ่น (Endemic species) ของประเทศไทย 2 ชนิด คือ ปลาชีวแคระสามจุด (*Boraras micros*) และปลาบู๋กุดทิง (*Neodontobutis aurarmus*)

พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด

จังหวัดสมุทรสงคราม

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1099

เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2544

เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2

พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทชายฝั่งทะเลที่พบได้ยาก ลักษณะดินเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำและตะกอนน้ำทะเลบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง บริเวณหาดเลนเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของหอยหลอด (*Solen regularis*) มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 230 ชนิด พบพืชหายาก คือ จิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz พบนกและสัตว์ป่าอยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้ถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น นกชายเลนปากช้อน (*Eurynorhynchus pygmeus*) นกทะเลขาเขียวลายจุด (*Tringa guttifer*) และค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง (*Pteropus lylei*) พบปลา 99 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้ถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ปลากระเบนราหู (*Himantura chaophraya*) และปลาบู๋ใส่ (*Neostethus bicornis*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่

จังหวัดกระบี่

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1100

เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2544

เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 4

พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทที่ราบชายฝั่งน้ำทะเลขึ้นถึง มีผืนป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ หนาแน่น มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์นกที่ใกล้สูญพันธุ์ในระดับโลก เป็นพื้นที่เครือข่ายสำหรับนกชายเลนในเส้นทางบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลียแห่งแรกของประเทศไทย มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 375 ชนิด พบพืชหายาก 3 ชนิด คือ ประดู่ทะเล *Cycas edentata* de Laub. นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K.Saurnders และจิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz พบปลา 164 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ปลาฉลามหูดำ (*Carcharhinus melanopterus*) ปลายอดจาก (*Muraenesox cinereus*) และปลากระเบนบัว (*Himantura bleekeri*) เป็นต้นพบปะการังเฉพาะบริเวณเกาะศรีบอยาเนื้อที่ประมาณ 1,164 ไร่ มีสภาพเสื่อมโทรม ปะการังชนิดเด่นที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด (*Porites lutea*) ปะการังดอกไม้ทะเล (*Goniopora* sp.) ปะการังช่องเหลี่ยม (*Favites* spp.) และปะการังผิวเกล็ดน้ำแข็ง (*Montipora* spp.) พบหญ้าทะเลบริเวณบ้านแหลมหิน เกาะศรีบอยา เกาะกา เกาะปู และเกาะโต๊ะลัง หญ้าทะเลที่พบมี 10 ชนิด เช่น หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*) หญ้ากุ่มช่ายเข็ม (*Halodule pinifolia*) หญ้าชะเงาเต่า (*Thalassia hemprichii*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หนองบงคาย จังหวัดเชียงราย

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1101
เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2544
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 2, 3, 4

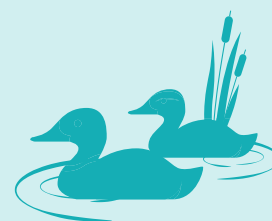

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย จังหวัดเชียงราย เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทหนองบึง เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำย่อยเชียงแสน และทะเลสาบเชียงแสน (หนองบงคาย) เป็นแหล่งอาศัยของนกอพยพและนกชนิดพันธุ์หายาก มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 411 ชนิด พบพืชหายาก คือ นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K.Saunders ไซยวาน *Cephalanthus tetrandra* (Roxb.) Ridsdale & Bakh.f. และสร้อยจันทร์ *Burmanian coelestis* D.Don เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทย อันดับที่ TH 007 พบสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เป็ดดำหัวดำ (*Aythya baeri*) นกปากซ่อมหน้าดำ (*Platalea minor*) และนกจาบปีกอ่อนนอกเหลือง (*Emberiza aureola*) นกอินทรียี่เป๊กลาย (*Clanga clanga*) และนกปากซ่อมพง (*Gallinago nemoricola*) และตะพาบน้ำ (*Amyda cartilaginea*) พบปลา 77 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาบึก (*Pangasianodon gigas*) ปลาดองลาย (*Chitala blanci*) ปลาดุกทมิฬ (*Albulichthys albuloides*) ปลานวลจันทร์น้ำจืด (*Cirrhinus microlepis*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี (พรุโต๊ะแดง) จังหวัดนราธิวาส

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1102
เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2544
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3

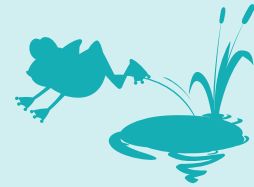

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี (พรุโต๊ะแดง) จังหวัดนราธิวาส เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทพรุ เป็นป่าพรุผืนใหญ่ที่สุดของประเทศ มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 527 ชนิด เป็นพืชหายาก 23 ชนิด เช่น ชางจีน *Nageia motleyi* (Parl.) de Laub. มะหน่วย *Gnetum latifolium* Blume var. *funiculare* (Blume) Markgr. ปาหนันช้าง *Goniathalamus giganteus* Wall. ex Hook.f. & Thomson เป็นต้น เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทยอันดับที่ TH 062 พบสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ลิ่นชวา (*Manis javanica*) นากใหญ่หัวปลาคู (*Lutra sumatrana*) อีเห็นน้ำ (*Cynogale bennettii*) หนูฟันเล็ก (*Maxomys whiteheadi*) แมวป่าหัวแบน (*Prionailurus planiceps*) และนกฟินฟุต (*Heliopais personatus*) เป็นต้น พบปลา 91 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาดุกแคระ (*Encheloclarias kelioides*)

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ปากแม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1182
เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2545
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากแม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกและสัตว์ป่าชนิดพันธุ์ที่หายากและอยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทยอันดับที่ TH 051 มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 361 ชนิด เป็นพืชหายาก 2 ชนิด คือ นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saunders และจิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz พบสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้ถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่ากระ (*Eretmochelys imbricata*) นกทะเลขาเขียวลายจุด (*Tringa guttifer*) เต่าตนุ (*Chelonia mydas*) เต่าบัว (*Hieremys annandalii*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutrogale perspicillata*) พะยูน (*Dugong dugon*) โลมาอิรวดี (*Orcaella brevirostris*) เต่าหัว (*Cuora amboinensis*) เป็นต้น พบปลา 119 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลากระเบนบัว (*Himantura bleekeri*) ปลาฉลามหูดำ (*Carcharhinus melanopterus*) และปลาคูอุย (*Clarias macrocephalus*) พบแนวปะการัง ได้แก่ ปะการังดาวใหญ่ (*Diploastrea heliophora*) ปะการังโขด (*Porites lutea*) พบหญ้าทะเลชนิดเด่น เช่น หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*) หญ้าชะเงาเต่า (*Thalassia hemprichii*) หญ้าใบพาย (*Halophila beccarii*) หญ้าใบมะกรูด (*Halophila ovalis*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน ปากแม่น้ำกระบือ-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1183
เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2545
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสนปากแม่น้ำกระบือ-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทป่าชายเลนผืนใหญ่ที่สุดที่เหลืออยู่ของประเทศไทย ได้รับประกาศเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลประเภทป่าชายเลนแห่งแรกของโลก มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 361 ชนิด เป็นพืชหายาก 4 ชนิด ได้แก่ ประทล *Cycas edentata* de Laub. กระดังงาป่า *Monoon lateriflorum* Blume เป็นต้น พบสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ลิ่นชวา (*Manis javanica*) ชะนีมือขาว (*Hylobates lar*) เต่าตนุ (*Chelonia mydas*) และเต่าเหลือง (*Indotestudo elongata*) พะยูน (*Dugong dugon*) และนากใหญ่ขนเรียบ (*Lutrogale perspicillata*) เป็นต้น พบปลา 187 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาฉลามหูดำ (*Carcharhinus melanopterus*) ปลายอดจาก (*Muraenesox cinereus*) และปลาคูอุย (*Clarias macrocephalus*) พบปะการังชนิดเด่น ได้แก่ ปะการังโขด (*Porites lutea*) ปะการังดาวใหญ่ (*Diploastrea heliophora*) เป็นต้น พบหญ้าทะเล เช่น หญ้าชะเงาเต่า (*Thalassia hemprichii*) และหญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1184
เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2545
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3

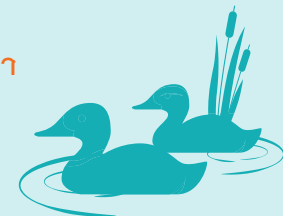

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งพักพิงของปลาในวัยเจริญพันธุ์และวัยอ่อนของปลาเศรษฐกิจหลายชนิด มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 392 ชนิด พบพืชหายาก เช่น ประดู่ทะเล *Cycas edentata* de Laub. กระดังงาป่า *Monoon lateriflorum* Blume จิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz รองเท้านารีอ่างทอง *Paphiopedilum godefroyae* (God.-Leb.) Stein var. *ang-thong* (Fowlie) Braeb เป็นต้น มีสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่ากระ (*Eretmochelys imbricata*) เต่าตะนุ (*Chelonia mydas*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutrogale perspicillata*) และงูจงอาง (*Ophiophagus hannah*) พบปลา 99 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลายอดจาก (*Muraenesox cinereus*) ปลาแมงหูดำ (*Setipinna melanochir*) ปลาม้าน้ำปากยาว (*Hippocampus trimaculatus*) เป็นต้น พบปะการังที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ได้แก่ ปะการังลายดอกไม้ (*Pavona decussate*) ปะการังลูกโป่งเล็ก (*Physogyra lichtensteini*) เป็นต้น พบหญ้าทะเลเพียงชนิดเดียว ได้แก่ หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*)

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ อ่าวพังงา จังหวัดพังงา

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1185
เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2545
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 4

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทอ่าวตื้น ล้อมรอบด้วยป่าชายเลนต่อเนื่องเป็นผืนใหญ่ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกนานาชนิด และสัตว์ป่าชนิดพันธุ์หายาก มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 385 ชนิด พบพืชหายาก เช่น ประดู่ทะเล *Cycas edentata* de Laub. นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saunders จิกเล *Barringtonia asiatica* (L.) Kurz เป็นต้น พบสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ชะนีมือขาว (*Hylobates lar*) นากใหญ่ขนเรียบ (*Lutrogale perspicillata*) เต่าหัว (*Cuora amboinensis*) เต่าดำ (*Siebenrockiella crassicolis*) เป็นต้น พบปลา 123 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาดุกด้าน (*Clarias batrachus*) ปลากดทะเล (*Netuma thalassina*) ปลาบูโซ (*Neostethus bicornis*) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบชนิดพันธุ์ประจำถิ่น (*Endemic species*) ได้แก่ ปลาบูสมิธ (*Phenacostethus smithi*) ปะการังเด่นที่สำคัญ เช่น ปะการังสมองร่องเล็ก (*Platygyra pini*) ปะการังเล็บแพสเตรีย (*Leptastrea purpurea*) ปะการังกาแล็กซี (*Galaxea fascicularis*) และปะการังเขากวาง (*Acropora spp.*) เป็นต้น พบหญ้าทะเล เช่น หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*) หญ้าใบมะกรูด (*Halophila ovalis*) หญ้าชะเงาใบเลื่อย (*Cymodocea serrulata*) หญ้าชะเงาสีเขียวปลายใบแฉกหรือหญ้ากุยช่ายทะเล (*Halodule uninervis*) หญ้าเตา (*Thalassia hemprichii*) เป็นต้น

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับการขึ้นทะเบียน 2238
เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2551
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3

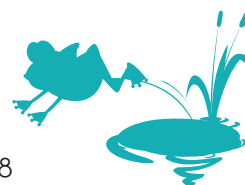

พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ ประเภทบึงน้ำจืด เป็นแหล่งพักพิงสร้างรังวางไข่ของนกอพยพ และแหล่งอาศัยของเสือปลาขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทยอันดับที่ TH 036 มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 294 ชนิด พบพืชหายาก ได้แก่ นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saunders สร้อยจันทร์ *Burmannia coelestis* D.Don เป็นต้น และพบพืชถิ่นเดียว ได้แก่ ผักแขยงสยาม *Limnophila siamensis* T.Yamaz. มีสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่าเหลือง (*Indotestudo elongate*) โลมาอิรวดี (*Orcaella brevirostris*) ลิงกังเหิน (*Macaca leonine*) นกพงนาพันธุ์แมนจูเรีย (*Acrocephalus tangorum*) เป็นต้น พบปลา 45 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาตุ๊กตาดัน (*Clarias batrachus*) และ ปลาตุ๊กตอย (*Clarias macrocephalus*) เป็นต้น พบแนวปะการังบริเวณเกาะโกล่า ปะการังชนิดเด่น คือ ปะการังโขด (*Porites lutea*) ไม่พบรายงานสำรวจพบหอยทากทะเล

พื้นที่ชุ่มน้ำกุตทิง จังหวัดบึงกาฬ

ลำดับการขึ้นทะเบียน 1926
เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2552
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 7, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากุตทิง จังหวัดบึงกาฬ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีลักษณะเป็นกุต มีระบบนิเวศที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำโขง เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง พบพันธุ์ปลาเฉพาะถิ่น และเป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพมีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 259 ชนิด เป็นพืชหายาก เช่น นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saunders เปล้าดิน *Colobocarpus nanus* (Gagnep.) Esser & Welzen และ สร้อยจันทร์ *Burmannia coelestis* D.Don พบสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ตะพาบน้ำ (*Amyda cartilaginea*) เต่าน้ำจืด (*Malayemys subtrijuga*) งูจงอาง (*Ophiophagus Hannah*) เป็ดดำหัวสีน้ำตาล (*Aythya nyroca*) เป็นต้น พบปลา 80 ชนิด เป็นชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น ปลาน้ำจืด (*Pangasianodon gigas*) ปลาเขิน (*Probarbus labeamajor*) ปลานวลจันทร์น้ำจืด (*Cirrhinus microlepis*) เป็นต้น นอกจากนี้ยังสำรวจพบปลาเฉพาะถิ่น 3 ชนิด ได้แก่ ปลาซิวแคระสามจุด (*Boraras micros*) ปลาบู่กุตทิง (*Neodontobutis aurarmus*) และปลาบู่แคระ (*Brachygobius mekongensis*)

พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับการขึ้นทะเบียน 2152
เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 2, 3, 4

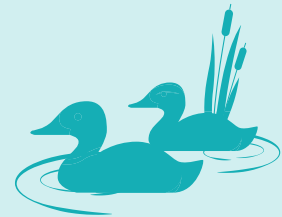

พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทเกาะ เป็นแหล่งปะการังหายาก และแหล่งวางไข่ที่สำคัญของเต่าตนุและเต่ามะเฟือง มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 266 ชนิด เป็นพืชหายาก 4 ชนิด คือ จำปูน *Goniotalamus expansus* Craib กระดังงาป่า *Monoon lateriflorum* Blume นมแมว *Uvaria siamensis* (Scheff.) L.L.Zhou, Y.C.F.Su & R.M.K. Saurnders และบุกเขา *Pseudodracontium harmandii* Engl พบสัตว์ป่าและนกที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น นกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส (*Fregata andrewsi*) และเต่ากระ (*Eretmochelys imbricate*) เต่าตะนุ (*Chelonia mydas*) นกยางจีน (*Egretta eulophotes*) เป็นต้น แนวปะการังที่พบส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ดีมาก ได้แก่ ปะการังเขากวางแบบกิ่ง (*Acropora* spp.) ปะการังเกล็ดน้ำแข็ง (*Montipora* spp.) ปะการังโขด (*Porites* sp.) ปะการังจาน (*Turbinaria* spp.) ปะการังช่องหนาม (*Echinopora* spp.) ปะการังช่องเหลี่ยม (*Favites* spp.) เป็นต้น และไม่พบรายงานการสำรวจพบหญ้าทะเล

พื้นที่ชุ่มน้ำ หมู่เกาะกระ-เกาะพระทอง จังหวัดพังงา

ลำดับการขึ้นทะเบียน 2153
เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556
เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำหมู่เกาะกระ-เกาะพระทอง จังหวัดพังงา เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความหลากหลายของระบบนิเวศ เป็นถิ่นอาศัยของเต่าทะเล และนกตะกุ่ม เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์นก (IBA) ในประเทศไทยอันดับที่ TH 046 มีการสำรวจพบพรรณไม้รวม 398 ชนิด เป็นพืชหายาก เช่น ยางยูน *Dipterocarpus grandiflorus* (Blanco) Blanco ยางมันหมู *D. kerrii* King ไช้เขียว *Parashorea stellata* Kurz เป็นต้น และพบพืชถิ่นเดียว คือ หันช้าง *Knema andamanica* (Warb.) W.J. de Wilde subsp. *peninsularis* W.J. de Wilde มีสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่ากระ (*Eretmochelys imbricate*) เต่าตะนุ (*Chelonia mydas*) พะยูน (*Dugong dugon*) นกตะกุ่ม (*Leptoptilos javanicus*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) เป็นต้น พบปลา 130 ชนิด เป็นชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม เช่น ปลาคูลามหูดำ (*Carcharhinus melanopterus*) ปลาดุกด่าน (*Clarias batrachus*) ปลาดุกลำพัน (*Clarias nieuhofii*) และปลากดทะเล (*Netuma thalassina*) พบแนวปะการังพบกระจายตัวอยู่รอบเกาะพระทองด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ บริเวณเกาะปลิงใหญ่ และเกาะปลิงน้อย ปะการังที่สำรวจพบ เช่น ปะการังโขด (*Porites* sp.) ปะการังวงแหวน (*Favia* spp.) เป็นต้น หญ้าทะเลที่พบ ได้แก่ หญ้ากุ่มชายเข็ม (*Halodule pinifolia*) หญ้ากุ่มชายทะเล (*Halodule uninervis*) เป็นต้น

รายงานแห่งชาติต่อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำ

แม่น้ำสงครามตอนล่าง

จังหวัดนครพนม

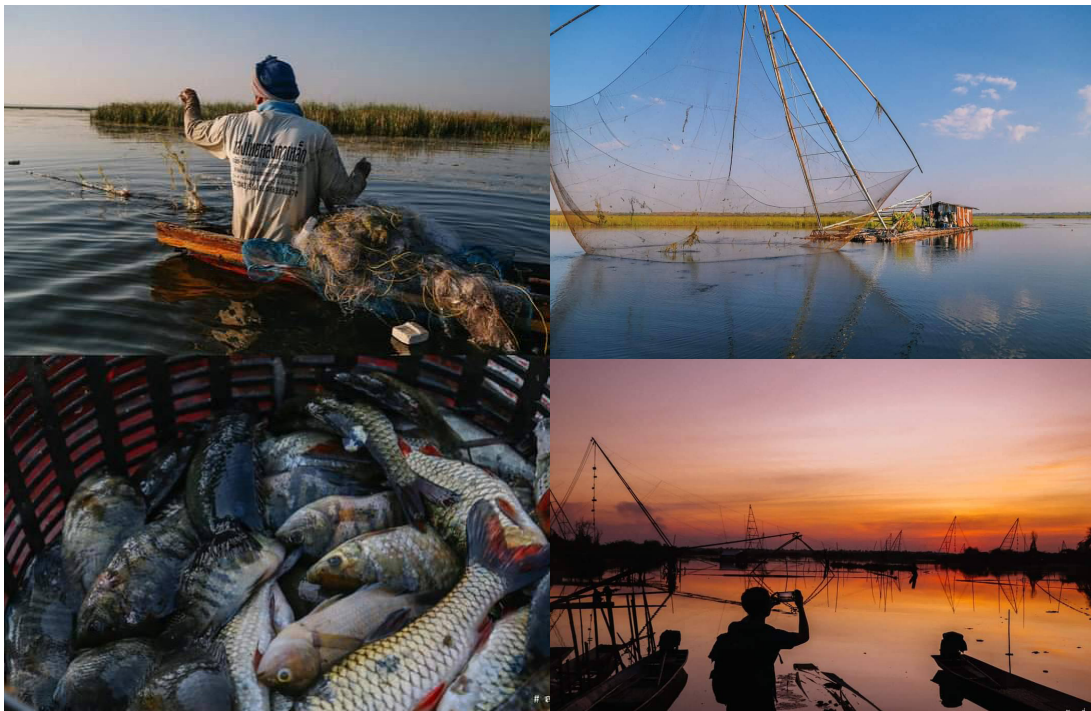
ลำดับการขึ้นทะเบียน 2420

เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562

เป็นไปตามเกณฑ์ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 7, 8

พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทแม่น้ำ ที่มีระบบนิเวศหายาก ได้แก่ ป่าบุง ป่าทามผืนใหญ่ มีความสำคัญในเชิงความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในระบบนิเวศ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์ปลาน้ำจืด เป็นแหล่งประมงพื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของคนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นแหล่งอพยพเพื่อผสมพันธุ์วางไข่ของพันธุ์ปลาจากแม่น้ำโขงในช่วงฤดูน้ำหลาก รวมทั้งมีความสำคัญในเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ สํารวจพบพืชในป่าทามที่ใช้ประโยชน์ได้จำนวนถึง 208 ชนิด พบสัตว์ป่าที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามตาม IUCN Red List เช่น เต่านา (*Malayemys macrocephala*) เต่าดำ (*Siebenrockiella crassicolis*) และตะพาบน้ำ (*Amyda cartilaginea*) เป็นต้น เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์ปลากว่า 124 ชนิด เช่น ปลานิล (*Pangasianodon gigas*) ปลากะเบนแม่น้ำโขง (*Dasyatis laosensis*) ปลากะพงขาว (*Tenualosa thibaudaui*) ปลาซิวแคระ (*Boraras micros*) ปลาซิวหางกรรไกรเล็ก (*Rasbora spilocerca*) ปลาอินทรี (*Probarbus labeaminor*) ปลาข้าวสารแม่น้ำโขง (*Oryzias mekongensis*) ปลากะโห้ (*Catlocarpio siamensis*) ปลาเต้าดำ (*Wallago leerii*) ปลาแมลงหัวดำ (*Setipinna melanocheir*) ปลาตุ๊กตาดำ (*Clarias batrachus*) ปลาจิ้มฟันจระเข้ (*Doryichthys martensii*) ปลาจิ้มฟันจระเข้แคระ (*Indostomus paradoxus*) เป็นต้น พบชนิดพันธุ์นกชนิดต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า 1,136 ชนิด เช่น เป็ดดำหัวดำ (*Aythya baeri*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกฮูกแว่น (*Anhinga melanogaster*) เหยี่ยวดินแดง (*Falco amurensis*) เป็นต้น

สถานภาพการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ที่มีความสำคัญระหว่างประเทศของไทย

ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทำการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ จำนวน 14 แห่ง โดยใช้เครื่องมือ “Ramsar Site Management Effectiveness Tracking Tool (R-METT)” ผลการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่าพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการในระดับดี - ดีมาก และส่วนใหญ่มีสถานภาพของทรัพยากรในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี

ผลการประเมินสถานภาพ			พื้นที่ชุ่มน้ำ (ปีที่ขึ้นทะเบียนแรมซาร์ไซต์)	ผลการประเมินระดับการจัดการ			
ดี	ติดตามเป็นระยะ	เฝ้าระวัง		พอใช้	ดี	ดีมาก	ดีเยี่ยม
			พื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย (2541)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง (2544)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด (2544)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ (2544)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หนองบงคาย (2544)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ (พรุโตะแดง) (2544)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง (2545)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน- ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบี่ (2545)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง (2545)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (2545)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (2551)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำกุตทิง (2551)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระ (2556)				
			พื้นที่ชุ่มน้ำเกาะกระ-เกาะพระทอง (2556)				

ดี ติดตามเป็นระยะ เฝ้าระวัง

พอใช้ ดี ดีมาก ดีเยี่ยม

รายงานแห่งชาติอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

การอนุรักษ์ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

ประเทศไทยได้จัดทำเครื่องมือและกลไกเพื่อใช้เป็นกรอบและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องซึ่งกันและกันอันจะนำมาซึ่งการอนุรักษ์คุ้มครองและลดภัยคุกคามต่อระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงสอดคล้องและเป็นไปตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของประเทศ ดังนี้

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบูรณาการ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบในทุกมิติ โดยเฉพาะด้านการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ และสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีความสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และยั่งยืน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 เป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การกำหนดประเภทโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีความสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ดังกล่าวลำดับงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยมีโครงการ หรือกิจกรรมที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) จำนวนทั้งสิ้น 35 ประเภท โดยได้มีการกำหนดให้โครงการเหมืองแร่ทุกชนิด โครงการทางหลวงหรือถนนตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง และโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนทุกประเภท ยกเว้นโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง ที่ตั้งอยู่ใน หรือใกล้ หรือตัดผ่านพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) ในรัศมี 2 กม. ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางและรูปแบบที่กำหนด

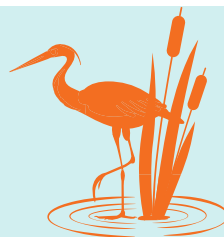
การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี

วันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 และวันที่ 12 พฤษภาคม 2558

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 และวันที่ 12 พฤษภาคม 2558 เห็นชอบกับทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปกป้อง คัดกรอง ยับยั้งการสูญหาย รวมถึงเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด ตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สผ. จึงอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำและมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศการให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ชุ่มน้ำรวมถึงการผลักดันให้เกิดการจัดตั้ง “คณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำจังหวัด” เป็นกลไกการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับพื้นที่

แผนปฏิบัติการ

การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ พ.ศ. 2560–2564

ประเทศไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2560–2564 เพื่อรองรับและขับเคลื่อนแผนแม่บทบูรณาการการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2558–2564 โดยเป็นการถ่ายทอดยุทธศาสตร์และมาตรการภายใต้แผนแม่บท ไปสู่การปฏิบัติ โดยแผนปฏิบัติการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำได้ถูกบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2560–2564 ดังกล่าว และได้ใช้แผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ระหว่างปี พ.ศ. 2559–2567 และแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2554–2563 และเป้าหมายไอจิ มาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแนวทางโดยได้ให้ความสำคัญใน 4 ประเด็น ดังนี้

- การบูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
- เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน
- การจัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ
- การเฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

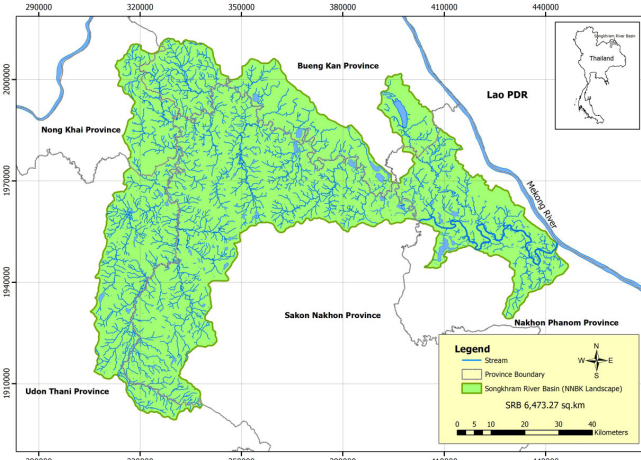
นอกจากนี้ ภายใต้แผนปฏิบัติการดังกล่าว ยังได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความตระหนัก การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน และระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

รายงานแห่งชาติต่อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

แผนยุทธศาสตร์

การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง
แบบบูรณาการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

แม่น้ำสงครามนับว่าเป็นระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก ปัจจุบันเป็นพื้นที่หนึ่งที่ยังคงมีพื้นที่ป่าน้ำท่วมถึงหรือ “ป่าบุงป่าทาม” (Seasonally Flooded Forest) ที่สำคัญที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในภาคอีสานซึ่งพบกระจายทั่วไปบริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำสงครามและลำน้ำสาขามีพื้นที่ประมาณ 166,206 ไร่ (Sombutputorn, 1998) ซึ่งนับว่าเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญและคุณประโยชน์มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การสนับสนุนปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีพของคนและสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ ดังนี้

1. เป็นแหล่งน้ำผิวดินให้แก่แหล่งน้ำโดยรอบและแม่น้ำโขง รวมทั้งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติพืชและสัตว์ที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญหล่อเลี้ยงผู้คนกว่า 1.45 ล้านคน มีปริมาณการจับปลามากกว่า 45,000 ตันต่อปี สร้างรายได้ให้กับชุมชนเฉลี่ย 32,794 บาท/ปี
2. เป็นแหล่งน้ำใต้ดินที่สำคัญ เป็นพื้นที่รองรับน้ำท่วม ช่วยลดความรุนแรงการไหลบ่าของน้ำ ช่วยดักจับสารเคมี สารพิษ ตะกอนดิน และช่วยเพิ่มปริมาณน้ำให้แก่มนุษย์และสิ่งมีชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งอาหาร แหล่งผสมพันธุ์ และทำรังวางไข่ของสัตว์น้ำที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปลาหลายชนิดจากแม่น้ำโขง อพยพมาผสมพันธุ์และวางไข่ พร้อมทั้งเป็นแหล่งอนุบาลลูกปลา ก่อนที่จะออกไปเจริญเติบโตในแม่น้ำโขง เป็นอาหาร และรายได้ที่สำคัญ ให้แก่ประชากรที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำโขงต่อไป

แผนยุทธศาสตร์การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่างแบบบูรณาการจังหวัดนครพนม มีระยะเวลา ดำเนินการ 5 ปี (ปี 2560-2564) กำหนดวิสัยทัศน์ของพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่างดังนี้

**“ลุ่มน้ำสงครามใสสะอาด หลากหลายทางชีวภาพ ป่าบุงป่าทามสมบูรณ์
เพิ่มพูนแหล่งเรียนรู้ ชุมชนธรรม คีนสู่ธรรมชาติอย่างยั่งยืน”**

จากวิสัยทัศน์แสดงให้เห็นถึงการเห็นความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ
แม่น้ำสงครามตอนล่าง และความมุ่งมั่นในการสนับสนุนการอนุรักษ์และ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยแบ่งแผนงานโครงการ
ออกเป็น 3 แผนงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การจัดการพื้นที่
ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่างแบบบูรณาการของจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง
2. การอนุรักษ์ฟื้นฟูและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำ
สงครามตอนล่าง
3. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงคราม
ตอนล่างอย่างยั่งยืน

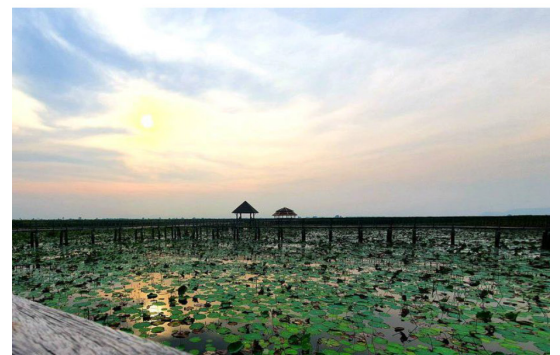

**กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีแผนการดำเนินงาน
ในพื้นที่แรมซาร์ไซต์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบทั้ง 11 แห่ง ได้แก่**

1. อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม
2. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หมู่เกาะลิบง
3. อุทยานแห่งชาติแหลมสน
4. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
5. อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา
6. อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด
7. พรุควนขี้เสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
8. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง
9. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย
10. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง)
11. เขตห้ามล่าสัตว์ป่ากุคติง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในปีงบประมาณ 2560 ได้ดำเนินการ
สำรวจสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลที่ได้รับการเสนอเป็นพื้นที่
แรมซาร์ไซต์ในทะเบียนของอนุสัญญาฯ จำนวน 7 แห่ง เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ
ดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม พื้นที่ชุ่มน้ำหมู่เกาะระ-เกาะพระทอง
จังหวัดพังงา พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

ผลการสำรวจข้างต้นพบว่า พื้นที่ชุ่มน้ำที่ดำเนินการสำรวจส่วนใหญ่ มีแนวโน้มคงสภาพ เนื่องจากทรัพยากร
ที่สำรวจได้ยังคงมีสภาพสมบูรณ์ คงความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อการ
ใช้ประโยชน์ของมนุษย์ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค แต่ยังคงต้องมีการติดตามปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง
อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนจัดเขตการใช้พื้นที่ (Zoning) หรือเพื่อการวางแผนอนุรักษ์
พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดตั้งคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

สืบเนื่องจากความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่าง ๆ รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการสิ่งแวดล้อม โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

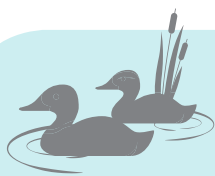
คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 และได้รับการปรับปรุงองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจมาโดยตลอด จนล่าสุดได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2561 โดยมีความรับผิดชอบในการพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของประเทศด้านการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดและยั่งยืนที่สอดคล้องกับพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เสนอกฎระเบียบ นโยบายและแผนแห่งชาติ รวมทั้งมาตรการและแนวทางการอนุรักษ์ คัดกรอง พื้นที่ชุ่มน้ำ และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศสนับสนุน กำกับ ดูแล และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในพื้นที่ชุ่มน้ำให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎระเบียบ นโยบายและแผนแห่งชาติ มาตรการ และแนวทางการอนุรักษ์ คัดกรอง พื้นที่ชุ่มน้ำ และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยพิจารณาและให้ความคิดเห็นต่อประเด็นและท่าทีการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ การประชุมคณะกรรมการทบทวนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการประชุมอื่น ๆ ภายใต้อนุสัญญา รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการจัดทำรายงานแห่งชาติ (National report) รวมถึงให้การสนับสนุนความร่วมมือ หรือความเป็นพันธมิตร กับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและต่างประเทศ

คณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ

คณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้รับการแต่งตั้งจากคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ มีหน้าที่ในการพิจารณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ กระทรวง มติที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ การดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อการจัดทำและปรับปรุงกฎระเบียบ นโยบาย แผนการจัดการ มาตรการ แนวทางและกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยอย่างยั่งยืน พิจารณาให้ความคิดเห็นต่อประเด็นและท่าทีสำหรับการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และการประชุมอื่น ๆ ภายใต้อนุสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการพิจารณาจัดทำรายงานแห่งชาติ (National report)

คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

1. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมอบหมาย	รองประธานคณะอนุกรรมการ
3. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
4. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
5. อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
6. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
7. อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
8. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
12. อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
13. อธิบดีกรมเจ้าท่า หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
14. อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
15. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
16. อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
17. ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
18. เลขาธิการทหารเรือ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
19. นายกษมาคมอนุรักษ์นิกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
20. ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
21. ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
22. ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
23. เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและเลขานุการ
24. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
25. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการพื้นที่ชุ่มน้ำ

1. นายสนใจ หะวานนท์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายอุทิศ ภูอินทร์	คณะกรรมการ
3. นายอนุวัฒน์ นทีวัฒนา	คณะกรรมการ
4. นายอภิชาติ เต็มวิชะกร	คณะกรรมการ
5. นางสาวคันสนีย์ ชูแวว	คณะกรรมการ
6. นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ	คณะกรรมการ
7. นายนพรัตน์ บำรุงรักษ์	คณะกรรมการ
8. นายณณณ์ พาณิชย์วงศ์	คณะกรรมการ
9. นายกอบศักดิ์ วันธงไชย	คณะกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	คณะกรรมการ
11. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะกรรมการ
12. ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะกรรมการ
13. ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ	คณะกรรมการ
14. ผู้แทนกรมประมง	คณะกรรมการ
15. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะกรรมการ
16. ผู้แทนกรมป่าไม้	คณะกรรมการ
17. ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
18. ผู้แทนมูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย	คณะกรรมการ
19. ผู้อำนวยการกองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	คณะกรรมการและเลขานุการ
20. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

คณะกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำจังหวัด

ปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างผลักดันการใช้กลไก “คณะกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำจังหวัด.....” ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ พื้นฟู และบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด ทำหน้าที่ประธานกรรมการ คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด พิจารณา กลั่นกรอง ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ นโยบาย และแผนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำในจังหวัด รวมถึงพิจารณาการกลั่นกรองให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโครงการและกิจกรรมที่จะดำเนินการในพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งปัจจุบันจังหวัดที่มีการใช้กลไกคณะกรรมการจังหวัดแล้ว ได้แก่ จังหวัดเชียงรายและจังหวัดนครพนม

การบูรณาการ

ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำกับความตกลงระหว่างประเทศอื่น

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งขจัดความยากจนในทุกมิติและทุกรูปแบบ สานต่อภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) และเน้นการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เอื้อต่อกันและแบ่งแยกมิได้ ประกอบด้วย เป้าประสงค์ (goals) 17 ข้อ และเป้าหมาย (targets) 169 ข้อ ครอบคลุมการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 3 มิติ ในส่วนที่เป็นกลไกการดำเนินงาน และหุ้นส่วนระดับโลกนั้น ให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา โดยครอบคลุมการระดมทุนจากภาครัฐภายในประเทศ การระดมทุนจากภาคเอกชนทั้งใน และนอกประเทศ การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาย่างเป็นทางการ การเสริมสร้างขีดความสามารถและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในทุกภาคส่วน

หากพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของแผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ค.ศ. 2016–2024 และ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 จะพบว่า การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ค.ศ. 2016–2024 (พ.ศ. 2559–2567) ในแต่ละเป้าหมาย จะมีส่วนสนับสนุนให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นการบูรณาการงานร่วมกัน (www.ramsar.org) เช่น

แผนกลยุทธ์อนุสัญญา เป้าหมายที่ 2: การใช้น้ำที่คำนึงถึงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อรักษาบทบาทหน้าที่และบริการในระดับที่เหมาะสม และเป้าหมายที่ 3: ความพยายามในการปฏิบัติที่ดีสำหรับการใช้น้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด สอดคล้องกับ เป้าหมาย SDG ที่ 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เป้าหมาย SDG ที่ 6.5 การบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวม เป้าหมายที่ 6.6 การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง และเป้าหมายที่ 12.2 มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12.4 ลดการปล่อยสารเคมีและของเสียเป็นพิษออกสู่ธรรมชาติและจัดการอย่างถูกต้อง และเป้าหมายที่ 12.5 ลดของเสียโดยกระบวนการ reuse และ recycle

แผนกลยุทธ์อนุสัญญา เป้าหมายที่ 4: การควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน สอดคล้องกับเป้าหมาย SDG ที่ 15.4 การอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายที่ 15.5 ลดความเสี่ยงของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติของสัตว์ต่าง ๆ และเป้าหมายที่ 15.8 การป้องกัน Invasive Species

แผนกลยุทธ์อนุสัญญา เป้าหมายที่ 9: การใช้พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดได้รับการสร้างความแข็งแกร่งผ่านการบริหารจัดการทรัพยากรแบบบูรณาการตามความเหมาะสม และเป้าหมายที่ 12: การฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่เสื่อมโทรมและเป้าหมายที่ 13: การส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สอดคล้องกับเป้าหมาย SDG ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ ประกอบด้วย ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ตามเป้าหมายที่ 14.2 ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดิน และการใช้บริการทางระบบนิเวศนั้นอย่างยั่งยืน ตามเป้าหมายที่ 15.1 และป่าไม้ทุกประเภท ตามเป้าหมายที่ 15.8 รวมทั้งการต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ตามเป้าหมาย SDG ที่ 15.3

พื้นที่ชุ่มน้ำกับความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) ได้ร่วมกันดำเนินโครงการ Conserving Habitats for Globally Important Flora and Fauna in Production Landscapes ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility/GEF) ระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี (พ.ศ. 2558-2562) โครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิต จำนวน 3 ชนิด ได้แก่

1) นกชายเลนปากช้อน
จังหวัดสมุทรสาคร

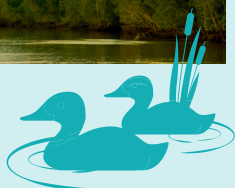

2) นกกระเรียนพันธุ์ไทย
จังหวัดบุรีรัมย์

3) พลับพลึงธาร
จังหวัดระนอง

กิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายเพื่อการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญระดับโลก การใช้มาตรการ กลไกทางการเงินในการส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญ ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลก

● สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนจะดำเนินโครงการ Integration of Natural Capital Accounting in public and private sector policy and decision-making for sustainable landscapes ซึ่งเป็นโครงการฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการต้นทุนธรรมชาติ (Natural capital) สู่การจัดทำนโยบายและการดำเนินการของภาคเศรษฐกิจหลักทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากภาคการผลิตที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และการให้บริการของระบบนิเวศ โดยมีพื้นที่ดำเนินโครงการในจังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) และเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในการเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร จนถึงพื้นที่ชายฝั่งและทะเล อันมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ

พื้นที่ชุ่มน้ำกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทของพื้นที่ชุ่มน้ำ ในการบรรเทาและปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2560–2564 กำหนดให้มีการลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มีการใช้บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ การเสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเฝ้าระวัง และติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

● สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) ดำเนินโครงการ Maximizing Carbon Sink Capacity and Conserving Biodiversity through Sustainable Conservation, Restoration and Management of Peat Swamp Ecosystems ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูป่าพรุ เพื่อเพิ่มศักยภาพของป่าพรุในการทำหน้าที่เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์ที่มีความสำคัญในระดับโลก การให้บริการทางนิเวศ และปรับปรุงวิถีชีวิตชุมชน โครงการมีระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี (พ.ศ. 2558–2562)

● องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) ประจำประเทศไทย ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ชุ่มน้ำในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนล่างหรือโครงการ Mekong WET (Mekong WET Building Resilience of Wetlands in the Lower Mekong Region) ซึ่งมีวัตถุประสงค์

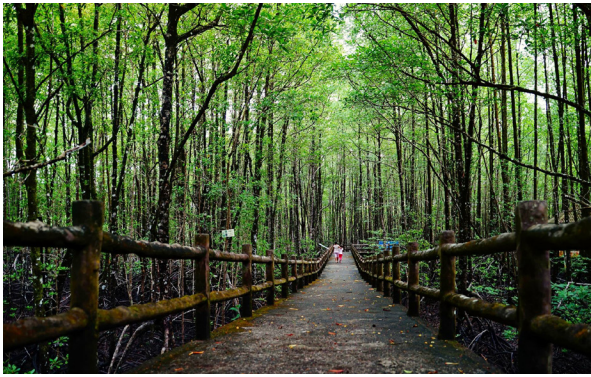
- 1) มุ่งเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวให้มีความยืดหยุ่นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 2) พัฒนาความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำข้ามพรมแดน
- 3) สนับสนุนให้มีปฏิบัติการนำร่องเพื่อสร้างเสริมความสามารถในดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 4) แลกเปลี่ยนบทเรียนการปฏิบัติการเพื่อการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่แล้วและพื้นที่ที่มีศักยภาพแห่งใหม่ ๆ ของประเทศ

โดยมีการดำเนินการประเมินความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพัฒนาแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีศักยภาพ 10 แห่ง ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนล่างทั้ง 4 ประเทศ เมื่อธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม IUCN ประเทศไทย และมูลนิธินกกระเรียนสากล (International Crane Foundation) ได้ร่วมกันจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้บริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ภายใต้ Mekong WET โดยมี Mekong Wetland University Network (MWUN) เป็นผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม

รายงานแห่งชาติอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

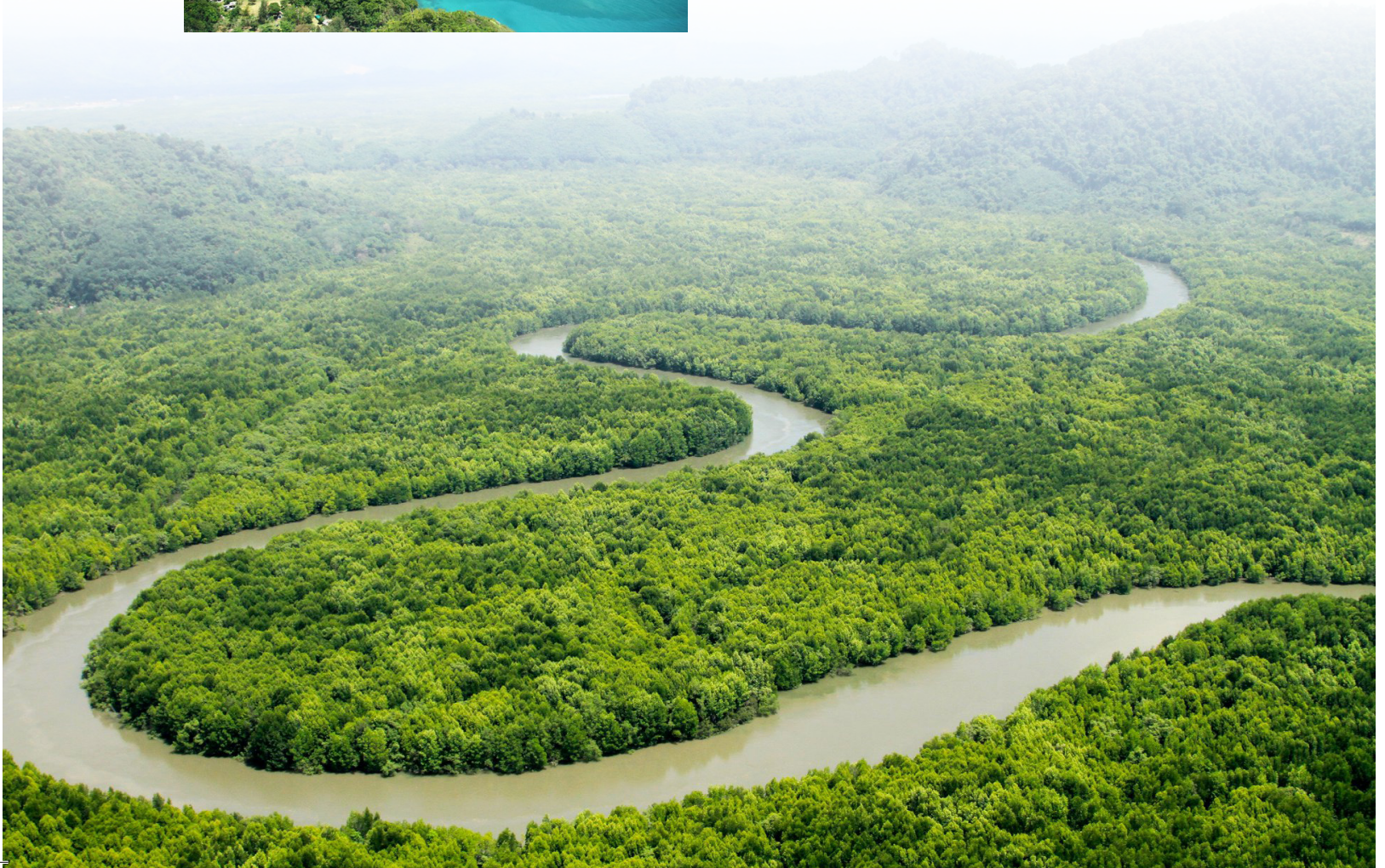
พื้นที่ชุ่มน้ำกับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ มรดกโลกทางธรรมชาติ

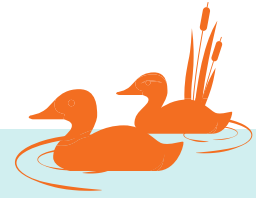
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมกับจังหวัด
ระนอง อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอพื้นที่ระบบนิเวศ
ป่าชายเลน จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของ
พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ อุทยาน
แห่งชาติแหลมสน-ปากแม่น้ำกระบุรี-ปากคลอง
กะเปอร์ จังหวัดระนอง ลำดับที่ 1183 ขึ้นทะเบียน
เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ (Natural World Heritage
Sites)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เสนอพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่า
สัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง จังหวัดตรัง และอุทยานแห่งชาติ
หมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งเป็นแรมซาร์ไซด์
ลำดับที่ 1182 และ 1184 ขึ้นทะเบียนเป็นอุทยานมรดก
อาเซียน (ASEAN Heritage Parks)

การสอดแทรกเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่ทุกภาคส่วน

การสอดแทรกเข้าสู่การศึกษา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ผนวกเรื่องการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำไว้ในหลักสูตรการศึกษาอย่างเป็นทางการ โดยได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เช่น รายวิชาการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รายวิชาการจัดการระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ และรายวิชาการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการวางแผนและการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความหลากหลายทางชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นอกจากนี้ ยังมีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และรายวิชาที่เกี่ยวข้อง คือรายวิชานิเวศวิทยา และชลธิวิทยา ในทุกมหาวิทยาลัย

การสอดแทรกเข้าสู่ภาคเอกชน

● บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด

ได้จัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกับมูลนิธิสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยบูรณาการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้มีความสอดคล้องกับพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้ได้ดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืน (Toyota Biodiversity and Sustainability Learning Center) หรือชีวพนาเวศ ภายใต้การดำเนินงานของโดยมูลนิธิโตโยต้า ดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 มีพื้นที่ทั้งสิ้น 60 ไร่ แบ่งเป็นป่าไม้ 30 ไร่ และแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศหรือไบโอโทป จำนวน 30 ไร่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ศึกษาเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งศูนย์แห่งนี้จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่นอกจากห้องเรียนสี่เหลี่ยมสู่ห้องเรียนธรรมชาติ

● ธนาคารเอชเอสบีซี (HSBC) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของ WWF ประเทศไทย ภายใต้โครงการ HSBC Global Water Programme เพื่อจัดการกับความเสี่ยงด้านน้ำ การอนุรักษ์ระบบนิเวศ และพัฒนาแผนการจัดการประมงและทรัพยากรน้ำจืดที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาคแม่น้ำโขง และในช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ธนาคารเอชเอสบีซี ได้ให้การสนับสนุนทางการเงินจำนวน 980,000 เหรียญสหรัฐให้กับ WWF-ประเทศไทย เพื่อขับ

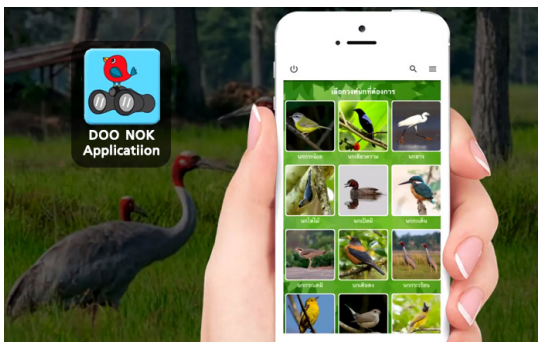
เคลื่อนการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่างขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) เป็นลำดับที่ 15 ของประเทศ และเป็นลำดับที่ 2420 ของโลก

● **บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)** ได้จัดสร้างศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุงเทพฯ ด้วยการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในที่ดินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในพื้นที่ 12 ไร่ ภายใต้การส่งเสริมพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หรือ “PTT Green in the City” ซึ่งออกแบบสัดส่วนเป็นพื้นที่ป่าร้อยละ 75 พื้นที่น้ำร้อยละ 10 พื้นที่ใช้งานร้อยละ 15 มีอาคารต้นแบบนวัตกรรมอาคารเขียวเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกป่า และการปลูกป่าเชิงนิเวศแบบยั่งยืน สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับพื้นที่เป็นรูปแบบ

การศึกษาและเรียนรู้ป่าในเมือง เชื่อมโยงและสร้างความใกล้ชิดระหว่างคนกับป่า จนกระทั่ง “ศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุง” ได้เข้าร่วมเกณฑ์การประเมินอาคารประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Leadership in Energy and Environmental Design/ LEED) ของหน่วยงาน US Green Building Council/ USGBC ในระดับ Platinum

● **เครือข่ายเจริญโภคภัณฑ์** ได้ส่งเสริมโครงการธนาคารปูเพื่อชุมชนยั่งยืน โดยมุ่งแก้ปัญหาการลดลงของทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และวิถีชีวิตของชุมชนประมงชายฝั่ง โครงการธนาคารปูดังกล่าวนอกจากจะสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมาสมดุลแล้วยังช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมของชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งที่เครือข่ายเจริญโภคภัณฑ์ให้การสนับสนุนตามโครงการธนาคารปู ได้แก่ กลุ่มธนาคารสัตว์น้ำชุมชนประมงพื้นบ้านบ้านเลคำย อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา องค์การประมงท้องถิ่น ตำบลหาดเล็ก อำเภอดคลองใหญ่ จังหวัดตราด ธนาคารปูบ้านเกาะเพชร ตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

● **เครือข่ายเจริญโภคภัณฑ์โดยกลุ่มทรู** ผลิตแอปพลิเคชัน Doo Nok และติดตั้งป้ายสื่อความหมายโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทย และอยู่ระหว่างการเสนอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพ ภายใต้โครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพและใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย

การสอดแทรกเข้าสู่ภาคประชาสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน

● **กลุ่มอนุรักษ์ป่าบุญเรือง จังหวัดเชียงราย** ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่าชุมชน เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการกักเก็บคาร์บอน ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์ ปกป้องและดูแลความหลากหลายทางชีวภาพป่าชุ่มน้ำที่ใหญ่ที่สุดในลุ่มน้ำอิง รวมถึงการรักษาอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชน จนส่งผลให้กลุ่มอนุรักษ์ป่าบุญเรืองได้รับรางวัล Equator Prize จากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme/UNDP) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2563 โดยรางวัล Equator Prize สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ จะคัดเลือกและมอบให้กับชุมชนท้องถิ่นจากทั่วโลกทุก ๆ 2 ปี ที่มีการดำเนินงานที่โดดเด่น ด้านการบรรเทาความยากจน ผ่านการอนุรักษ์และปกป้องดูแลความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการสร้างชุมชนให้ยั่งยืนและมั่นคง อีกทั้งเป็นการวางรากฐานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) และเอาชนะวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

● **สถาบันชุมชนลุ่มน้ำโขง (Mekong Community Institute -MCI)** มีกิจกรรมด้านการติดต่อสื่อสาร การศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและการสร้างความตระหนัก (CEPA) ในด้านการพัฒนา เผยแพร่งานวิจัยท้องถิ่นในการรักษาระบบนิเวศลุ่มน้ำ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นด้านการเรียนรู้ และเผยแพร่ความรู้ท้องถิ่นในการจัดการระบบนิเวศลุ่มน้ำ ตลอดจนการรณรงค์เพื่อยับยั้งภัยคุกคามจากการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่กั้นลำน้ำโขง และแม่น้ำอื่น ๆ ในลุ่มน้ำ

● **สมาคมแม่น้ำเพื่อชีวิต** มีกิจกรรมด้านการติดต่อสื่อสาร การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และการสร้างความตระหนัก (CEPA) ในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ โครงการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำโขง (Strengthening Networks of Mekong Local Communities) และโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาในแม่น้ำโขงและอิงตอนล่างในจังหวัดเชียงรายโดยเครื่องมือและกลไกท้องถิ่น (Restoration and Protection of Fish Habitats in the Mekong and Lower Ing Rivers in Chiang Rai Province by Local Tools and Mechanisms)

การจัดทำแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นหรือชนเผ่าพื้นเมืองในการมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับจังหวัดบึงกาฬ ผลักดันการวางแผนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ลำดับที่ 1098 และเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ที่สำคัญ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม โดยเฉพาะช่วงสงกรานต์ที่มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี พ.ศ. 2562 มีนักท่องเที่ยวมากกว่า 5,000 คน การดำเนินงานนี้ จะเป็นการหาทางออกในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และผู้ประกอบการ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำโดยชุมชนท้องถิ่น

● ปี พ.ศ. 2558-2562 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility/ GEF) ร่วมกันดำเนินโครงการ Conserving Habitats for Globally Important Flora and Fauna in Production Landscapes ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิตจำนวน 3 ชนิด ได้แก่ 1) นกชายเลนปากช้อน 2) นกกระเรียนพันธุ์ไทย 3) พลับพลึงธาร ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการเงินที่ยั่งยืนสำหรับเพื่อการบริหารจัดการถิ่นอาศัยของชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์ ผ่านกระบวนการสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ให้แก่สมาชิกในชุมชนการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ การจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะด้านการเงินในการสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมแนวคิดการใช้ประโยชน์ที่ดินเชิงอนุรักษ์ที่เป็นมิตรกับความหลากหลายทางชีวภาพในทางปฏิบัติผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย การส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์ การตั้งกลุ่มข้าวอินทรีย์และกลุ่มเกษตรสีเขียว การเสริมทักษะ และการจัดการและการพัฒนาถ่ายทอดความรู้ในการอนุรักษ์ การสร้างความรู้ความเข้าใจการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างศักยภาพด้านระบบบัญชี การพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์และการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์

● **ปี พ.ศ. 2561** กรมประมงได้จัดกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรประมงและสร้างรายได้ให้กับชาวประมง โดยการทำการเพาะเลี้ยง เสริมสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรประมงอย่างคุ้มค่า พัฒนารูปแบบการทำฟาร์มทะเลโดยชุมชนในการเข้ามาบริหารจัดการและสานต่อโครงการจากภาครัฐ และเพื่อทำข้อตกลงในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และในปี พ.ศ. 2562 กรมประมง ยังสนับสนุนธนาคารผลผลิตสัตว์น้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำชุมชนให้เป็นธนาคารผลผลิตเกษตรด้านการประมงแบบมีส่วนร่วม

● **ปี พ.ศ. 2562** สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำ “คู่มือการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแบบมีส่วนร่วม” เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ และติดตามสถานการณ์พื้นที่ชุ่มน้ำผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

● **ปี พ.ศ. 2559–2562** สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก เพื่อดำเนินการโครงการ Sustainable Management Models for Local Government Organizations to Enhance Biodiversity Protection and Utilization in Selected Eco-regions of Thailand ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดกระบวนการและจัดลำดับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดแทรกเข้าสู่ภารกิจขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อสร้างความยั่งยืนของการจัดการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพในระดับท้องถิ่น ในพื้นที่เป้าหมาย 2 แห่ง คือ คุ้งบางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นแรมซาร์ไซต์ลำดับที่ 1099 ซึ่งโครงการดังกล่าว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนากลไกในการประสานงาน และการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาองค์ความรู้ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เกิดการตระหนักสร้างจิตสำนึกในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นควบคู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

การจัดงานวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก

World
Wetlands Day

การจัดงานเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลกจัดเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในคุณค่า และความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจน เป็นการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำประเทศไทยได้จัดกิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยให้ทุกภาคส่วน ได้รับทราบ อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนและชาญฉลาดต่อไป โดยในช่วงปี พ.ศ. 2561-2563 ประเทศไทย ได้จัด กิจกรรม ดังนี้

พ.ศ. 2561

- **สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรุงเทพมหานคร** ในฐานะเมืองที่มีการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตของคนเมือง ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ประจำปี พ.ศ. 2561 ภายใต้หัวข้อ “พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่ออนาคตเมืองที่ยั่งยืน (Wetlands for Sustainable Urban Future)” ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ศูนย์กีฬาทางน้ำ ปิงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กิจกรรมในงานประกอบด้วย การเสวนาเรื่อง “ศาสตร์พระราชากับการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่ออนาคตเมืองที่ยั่งยืน” การอภิปรายจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ อย่างชาญฉลาดและยั่งยืน การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- **องค์การสวนพฤกษศาสตร์** โดยสวนพฤกษศาสตร์ระยอง และส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันจัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ประจำปี พ.ศ. 2561 ภายใต้หัวข้อ “Wetlands for a Sustainable Urban Future: พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่ออนาคตเมืองที่ยั่งยืน” เมื่อวันที่ 1-3 พฤษภาคม 2561 ณ สวนพฤกษศาสตร์ ระยอง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ชมการแข่งขันพายเรือ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางวิชาการของเยาวชนการประกวดจัดสวนน้ำ การวาดภาพ ธรรมชาติ การประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น

- **สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ภายใต้หัวข้อ “พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่ออนาคตเมืองยั่งยืน” ณ สถานีปฏิบัติการบ้านแก้ง สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย นิทรรศการโครงการพระราชดำริ ในรัชการที่ 9 แข่งขันจับปลา มาราคอน แข่งขันทอเลื้อยแบบดั้งเดิม ตลอดจนจัดชมแสดงผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร กิจกรรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น
- **สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และมูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย** ร่วมจัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ประจำปี พ.ศ. 2561 ในหัวข้อ “ดอนหอยหลอด อนาคตที่ยั่งยืนของชุมชน (Don Hoi Lord for Future Sustainable Community)” เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จังหวัดสมุทรสงคราม กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การเสวนาจากส่วนราชการ กลุ่มอนุรักษ์ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ การจัดนิทรรศการจากองค์กร เครือข่ายด้านการอนุรักษ์ การแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์จากชุมชนท้องถิ่น กิจกรรมดนตรี เป็นต้น
- **สหภาพความ** ได้ร่วมจัดงานวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก พ.ศ. 2561 ในหัวข้อ “เรารักษาดอนหอยหลอด มรดกจากอดีตสู่ปัจจุบัน และส่งมอบอนาคต” เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 บริเวณดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม ภายในงานประกอบด้วยการบรรยายในหัวข้อเกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยคุณสุรจิต ชีรเวทย์ การจัดนิทรรศการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด และกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนที่มาร่วมงาน

พ.ศ. 2562

- **สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ภายใต้หัวข้อ “Wetlands and Climate Change” ณ อนุสรณ์เรือรบหลวงประแส อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดระยอง ในวันที่ 30 มกราคม 2562 กิจกรรมประกอบด้วยการเสวนาจากผู้ทรงคุณวุฒิในหัวข้อ “รักษโลก รักษาพื้นที่ชุ่มน้ำ ลดโลกร้อน” นิทรรศการนำเสนอการดำเนินงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และการเดินศึกษาธรรมชาติทุ่งโปรงทอง
- **โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติร่วมกับศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (รีคอฟ)** ดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย สภาประชาชนลุ่มน้ำอิง ชาวบ้าน ภาคประชาสังคมในลุ่มน้ำอิง จังหวัดเชียงราย ร่วมกันจัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ในหัวข้อ “วันพื้นที่ชุ่มน้ำในลุ่มน้ำอิง หรือ Ing Wetland day, Wetland We Care” เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 กิจกรรมประกอบด้วย การจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับลุ่มน้ำอิง การเสวนาเรื่อง “พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำอิง กับการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำ” เป็นต้น
- **สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 ณ สถานีบ้านแก้ง สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กิจกรรมประกอบด้วยการจัดนิทรรศการโครงการพระราชดำริ รัชการที่ 9 กิจกรรมการทอเลื้อยแบบดั้งเดิม ตลอดจนกิจกรรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น
- **สวนพฤกษศาสตร์ระยอง องค์การสวนพฤกษศาสตร์** ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก เมื่อวันที่ 31 มกราคม-2 กุมภาพันธ์ 2562 ณ บึงสำนึกใหญ่ (หนองจำรุง) หมู่ 2 ตำบลซากพง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดระยอง กิจกรรมประกอบด้วย กิจกรรมการปลูกต้นไม้ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชุ่มน้ำ

พ.ศ. 2563

- **สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกองทัพบก** ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ประจำปี พ.ศ. 2563 ภายใต้หัวข้อ “พื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพ (Wetlands and Biodiversity)” ในวันพุธที่ 29 มกราคม 2563 ณ สถานตากอากาศบางปู จังหวัดสมุทรปราการ กิจกรรมในงานประกอบด้วย การเสวนาเรื่อง “อนาคตของบางปูกับการผลักดันเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญระดับโลก” การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- **ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิงคอร์ปอเรชั่น จำกัด (HSBC) องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) จังหวัดสกลนคร สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร สำนักงานเทศบาลนครสกลนคร หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชนรอบพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาร 32 ชุมชน** ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ประจำปี พ.ศ. 2563 เมื่อวันอาทิตย์ที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563 ณ สวนสมเด็จพระเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สวนลูก) อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร กิจกรรมประกอบด้วย ขบวนแห่วัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำหนองหาร พิธีปล่อยพันธุ์ปลา พิธีสืบชะตาพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาร การประกวดวาดภาพของเด็กนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนรอบพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาร การประกวดทำอาหาร และแข่งกีฬาพื้นบ้าน รวมถึงการจัดนิทรรศการ
- **องค์การสวนพฤกษศาสตร์ โดยสวนพฤกษศาสตร์ระยอง ภาคีเครือข่ายส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดระยอง** ร่วมกันจัดงาน “วันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก จังหวัดระยอง ประจำปี 2563” เมื่อวันที่ 30 มกราคม-2 กุมภาพันธ์ 2563 ณ สวนพฤกษศาสตร์ระยอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำบึงสำนักใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย พิธีสืบชะตาบึง พิธีมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เขียนบทความส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ชมการแสดงของเยาวชนที่แสดงออกถึงการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ การเสวนาเกี่ยวกับพืชและสัตว์รุกรานต่างถิ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น
- **สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 ภายใต้หัวข้อ “ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ” ณ สถานีปฏิบัติการบ้านแก่ง สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างให้ประชาชนและเยาวชนมีแนวคิดการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ในหลวงรัชการที่ 9 และในหลวงรัชการที่ 10 นิทรรศการสวนผีเสื้อ ชุมแสดงผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตลอดจนกิจกรรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ

การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้

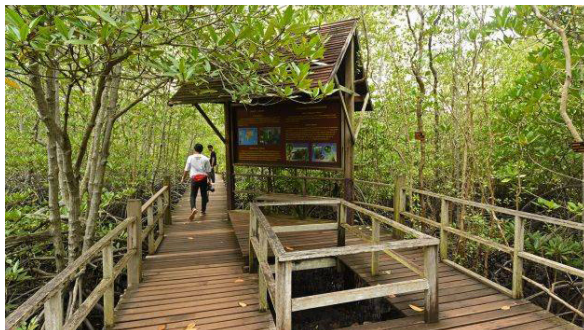
ประเทศไทยมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำหลายแห่ง เช่น

ศูนย์เรียนรู้สวนพฤกษศาสตร์ระยอง
โดยองค์การสวนพฤกษศาสตร์

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าทะเลน้อย
โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกรมประมง

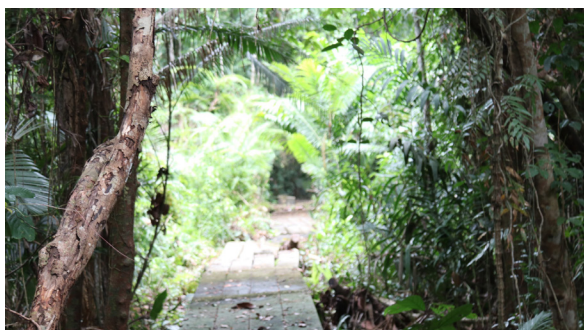
ศูนย์เรียนรู้พื้นที่ชุ่มน้ำและนกกระเรียนพันธุ์ไทย
จังหวัดบุรีรัมย์ โดยองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศูนย์ศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าพรุคันธุลี
องค์การบริหารส่วนตำบลคันธุลี อำเภอนาทม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู)
เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี
โดยกองทัพบก และ WWF ประเทศไทย

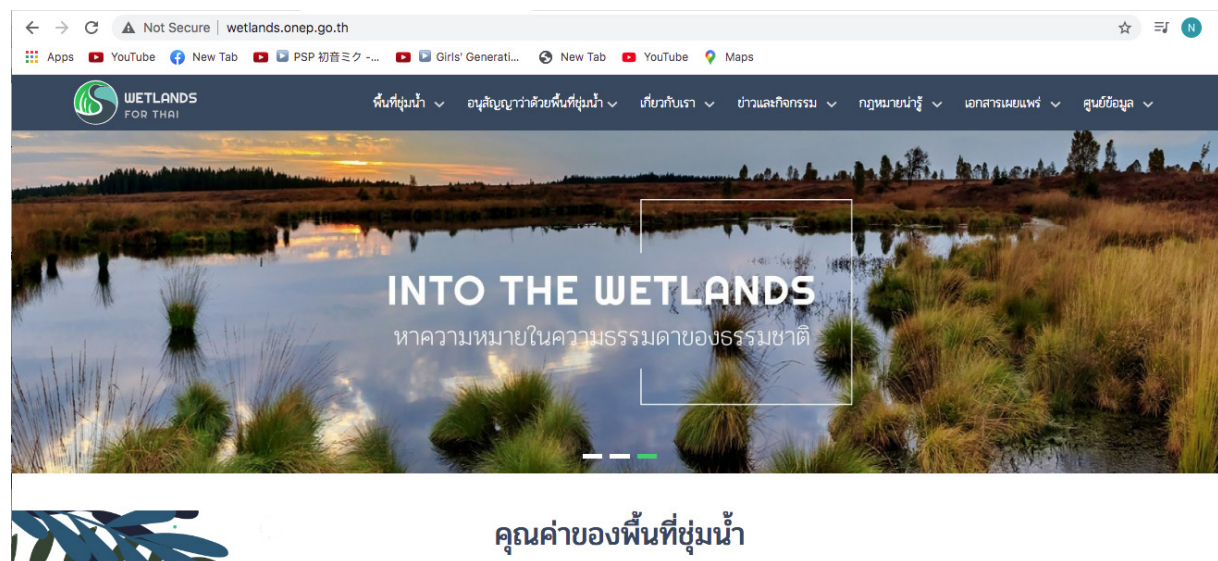

ประเทศไทยมีการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำ หรือพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศสู่สาธารณชน โดยผ่านเอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ และผ่านเครือข่ายออนไลน์ต่าง ๆ ได้แก่

เว็บไซต์ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

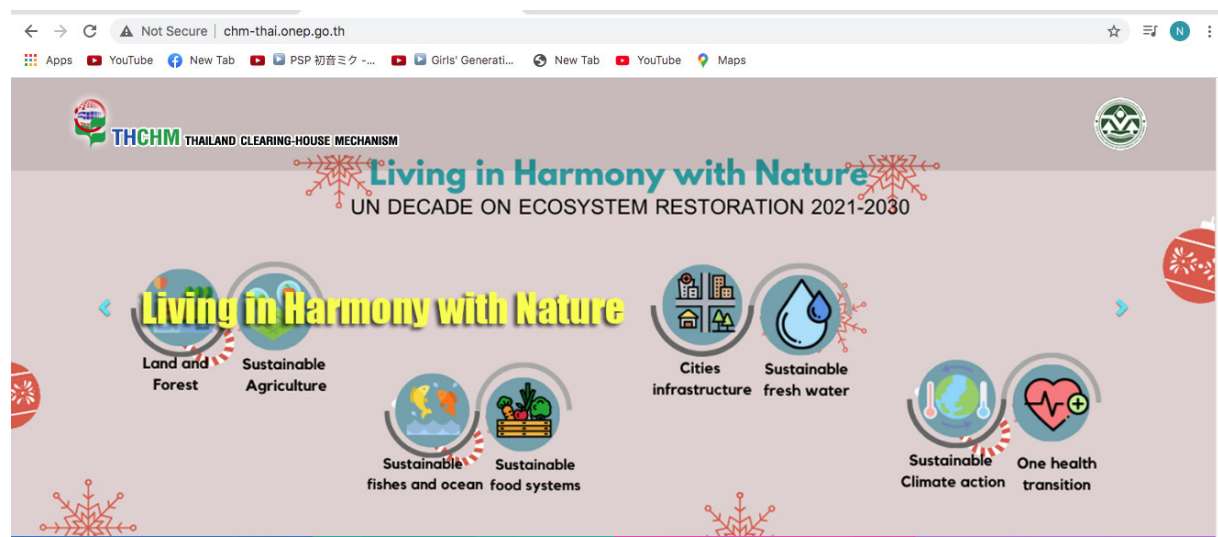
■ <http://wetlands.onep.go.th/>

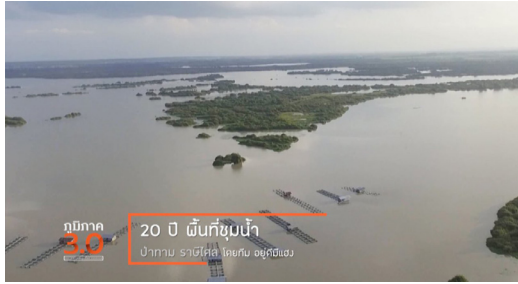
เป็นเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจนการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย รวมถึงข้อมูลสถานะภาพพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศ

■ <http://chm-thai.onep.go.th/>

เป็นเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological diversity) ตลอดจนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางชีวภาพอย่างยั่งยืนของประเทศ

- รายการ 20 ปี พื้นที่ชุ่มน้ำ
เผยแพร่ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ThaiPBS)

- รายการ “ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำ
บางปะกงและวิถีชีวิตผู้คน”
เผยแพร่ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ThaiPBS)

- สารคดี “บางปะกงสายน้ำแห่งชีวิต”
เผยแพร่ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ThaiPBS)

- สื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในคุณค่า
และความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ
(สถานตากอากาศบางปู)
เผยแพร่ผ่านช่องทาง facebook และ Youtube

- สื่อสารคดี “พรุบ้านฉาง ป่าพรุควนเคร็ง”
เผยแพร่ผ่านช่องทาง facebook และ Youtube
ภายใต้โครงการ Maximizing Carbon Sink Capacity
and Conserving Biodiversity through Sustainable
Conservation, Restoration and Management of Peat
Swamp Ecosystems

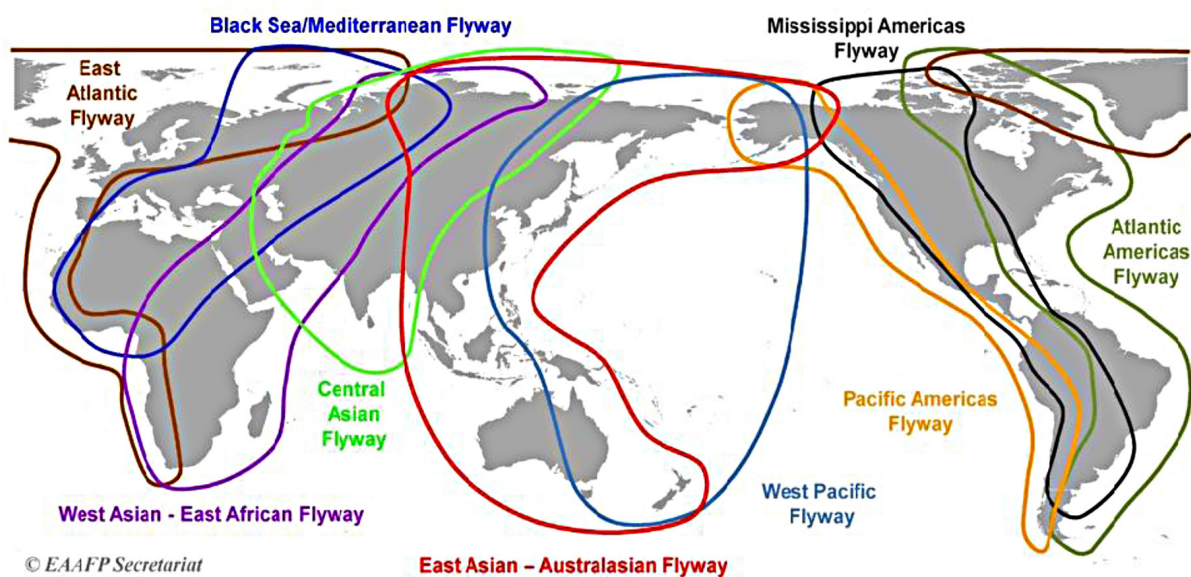
- แผ่นพับ เอกสารประชาสัมพันธ์
เช่น แผ่นพับรู้ไว้ใช้ว่า...พื้นที่ชุ่มน้ำ
แผ่นพับอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ
เอกสารวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ฯลฯ

การดำเนินงาน ภายใต้ความริเริ่มระดับภูมิภาค ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 ในระหว่างการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ สมัยที่ 6 ณ เมืองบริสเบน เป็นความริเริ่มความร่วมมือระหว่างรัฐบาลออสเตรเลีย รัฐบาลประเทศญี่ปุ่น และองค์การพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ โดยในระยะแรกดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการอนุรักษ์นกอพยพในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (Asia - Pacific Migratory Water Birds Conservation Committee: MWCC) ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลออสเตรเลีย และรัฐบาลญี่ปุ่น ร่วมกับองค์การพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ นำเสนอความริเริ่มในรูปแบบโครงการความร่วมมือพันธมิตรเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศสำหรับนกอพยพในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก - ออสเตรเลีย (East-Asian Australasian Flyways Partnership: EAAFP) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การอนุรักษ์นกอพยพและแหล่งที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยการสร้างความรู้ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของนกอพยพ และได้มีการลงนามรับรองครั้งแรก ณ เมืองโบกอร์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในเดือนพฤศจิกายน 2549 ปัจจุบันมีความร่วมมือจำนวน 39 องค์การ ประกอบด้วย ผู้แทนรัฐบาลจาก 18 ประเทศ ผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศ 7 องค์การ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน 13 องค์การ และองค์กรธุรกิจ 1 องค์การ

ที่มา : <https://www.eaaflyway.net>, 2018
เส้นทางการบินนกน้ำอพยพของโลก

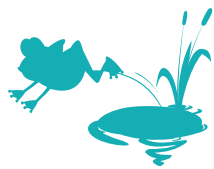
สำหรับประเทศไทยในฐานะประเทศภาคีสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ซึ่งเป็นพื้นที่แรมซาร์ไซต์ลำดับที่ 1100 เข้าร่วมเป็นพื้นที่เครือข่ายนกชายเลน (Flyway site network) เป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพแห่งแรกของประเทศไทย ต่อมาคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2553 เห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยประสานงานกลางโครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพ และการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย และเห็นชอบในการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำหลัก 9 แห่ง ได้แก่ 1) แอ่งเชียงแสน และเวียงหนองล่อง 2) บึงบอระเพ็ด 3) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากน้ำตรัง 4) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด 5) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำสนามบิน 6) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก 7) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด 8) เขตห้ามล่าสัตว์ป่ากุตติง และ 9) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง และพื้นที่ชุ่มน้ำย่อยในอำเภอไทยตอนใน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) บ้านปากทะเล 2) แหลมผักเบี้ย 3) ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาฯ 4) ดอนหอยหลอด 5) หาดเลนบ้านคลองโคน และ 6) นาเกลือบ้านโคกขาม เป็นพื้นที่เครือข่ายอนุรักษ์นกอพยพตามโครงการความร่วมมือดังกล่าว ต่อมาประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรสำหรับโครงการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2553 เป็นสมาชิกลำดับที่ 24 ของพันธมิตรสำหรับโครงการอนุรักษ์นกอพยพ

การเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยเข้าร่วมเป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพ ภายใต้โครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นก และใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย

- ปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ เข้าร่วมพื้นที่เครือข่ายนกอพยพฯ แห่งแรกของประเทศไทย
- ปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยได้เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำโคกขาม จังหวัดสมุทรสาครและพื้นที่ชุ่มน้ำบ้านปากทะเล-แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี เข้าร่วมเป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพฯ
- ปี พ.ศ. 2563-2564 ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำสนามบิน จังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้ชื่อ “พื้นที่เครือข่ายนกอพยพบุรีรัมย์” เข้าร่วมเป็นพื้นที่เครือข่ายนกอพยพฯ
- ปี พ.ศ. 2563-2564 ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก(บางปู) จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแรมซาร์ไซต์ และพื้นที่เครือข่ายนกอพยพภายใต้ความร่วมมือพันธมิตรสำหรับโครงการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย (EAAFP)

ความริเริ่มระดับภูมิภาค

Indo-Burma Ramsar Regional Initiative (IBRRI)

ได้รับการรับรองในการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ครั้งที่ 52 ในระหว่างวันที่ 13-17 มิถุนายน 2558 ณ สมาพันธรัฐสวิส จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และแผนกลยุทธ์ของอนุสัญญาฯ ใน 5 ประเทศ คือ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีองค์การระหว่างประเทศ เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งสนับสนุนโครงสร้างและการดำเนินงานเพื่อให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความริเริ่มระดับภูมิภาค Indo-Burma Ramsar Regional Initiative มีการดำเนินงานที่สำคัญหลัก 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านวิทยาศาสตร์และความรู้ 2) ด้านการกำหนดและการจัดการพื้นที่ 3) ด้านนโยบายและการสนับสนุน และ 4) ด้านการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและเสริมสร้างสมรรถนะ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมภายใต้ IBRRI มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้เข้าร่วมการประชุมครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 24-28 กุมภาพันธ์ 2563 ณ เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา

ภายใต้ความริเริ่ม Indo-Burma Ramsar Regional Initiative ได้มีการดำเนินโครงการในระดับภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ชื่อ Mekong WET: Building Resilience of Wetlands in the Lower Mekong Region through a Ramsar Regional Initiative) ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินโครงการใน 4 ประเทศ คือ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการริเริ่มด้านสภาพภูมิอากาศนานาชาติ (IKI) กระทรวงสิ่งแวดล้อม ประเทศเยอรมนี มีระยะเวลาดำเนินโครงการระหว่างปี 2560-2563 โครงการ Mekong WET จะพัฒนาแผนการจัดการที่มุ่งเน้นเรื่องการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างความยืดหยุ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ที่ได้รับการคัดเลือก รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคว่าด้วยการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำข้ามพรมแดนซึ่งรวมถึงการแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการ โดยเฉพาะการพัฒนาแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลด้านการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

บทสรุปของการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย

เห็นได้ว่า ในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมานี้ ประเทศไทยมีการดำเนินงานตามพันธกรณี ข้อตัดสินใจ และแผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ พ.ศ. 2559-2567 มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) โดยประเทศไทยได้เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) เป็นลำดับที่ 2420 ในด้านกฎหมายนั้น ประเทศไทยมีการจัดทำกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ปกป้องคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 รวมถึงมีการจัดทำนโยบาย แผนการจัดการด้านพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปตามแผนกลยุทธ์อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ พ.ศ. 2559-2567 และแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2563-2564 และเป้าหมายไอจิ และที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งคือมีการเสริมสร้างความร่วมมือ และความเข้มแข็งด้านการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคเอกชน และประชาสังคม เช่น การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเช่น ธนาคาร HSBC และบริษัท โตโยต้ามอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด มีส่วนช่วยในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศไทยให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ รวมไปถึงการบูรณาการความร่วมมือกับอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กรอบอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ เพื่อทำให้พื้นที่ชุ่มน้ำสามารถดำรงคุณค่าและความสำคัญทางระบบนิเวศ และเกิดการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดความเสื่อมโทรมพื้นที่ชุ่มน้ำน้อยที่สุด

ในปัจจุบันการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ อาจจะยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ชุ่มน้ำอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน ส่งผลให้ขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลและบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำโดยตรง รวมถึงขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล และบริหารจัดการข้อมูลด้านพื้นที่ชุ่มน้ำยังไม่อยู่บนฐานข้อมูลเดียวกัน และไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ และยังขาดกลไกการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยเฉพาะการดำเนินงานของประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ รวมไปถึงขาดการดำเนินงานด้านการผลักดันการใช้มาตรการแรงจูงใจ หรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ อันจะเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการและขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

การดำเนินงานในอนาคต

การดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยในอนาคตที่สำคัญ และควรเร่งดำเนินการ ได้แก่

1. เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศ ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) โดยในเบื้องต้นมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความพร้อมในการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ ที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar sites) ได้แก่

- พื้นที่ชุ่มน้ำศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี จังหวัดสมุทรปราการ
- พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติทะเลบัน และพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยา เขาระยาบังสา จังหวัดสตูล
- พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำอิงตอนล่าง จังหวัดเชียงราย
- พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- พื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาร จังหวัดสกลนคร

2. ปรับปรุงทะเบียนรายนาม ขอบเขต และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศ

3. ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทาง มาตรการ หรือแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อนำมาพัฒนา และปรับปรุงการบริหารจัดการแรมซาร์ไซต์

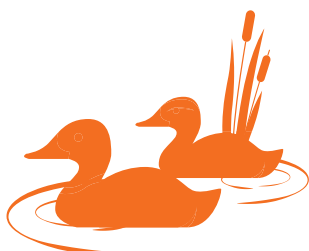
4. พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความเชื่อมโยงข้อมูลด้านพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ

5. ดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ ให้ครอบคลุมภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. 2563. รายงานประจำปี 2561 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมชลประทาน. 2563. รายงานประจำปี 2562.
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2562. รายงานประจำปี 2561 Annual Report 2018.
- กรมทรัพยากรน้ำ. 2561. การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ (แผนงบประมาณ พ.ศ. 2560).
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). 2562. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). 2563. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2562.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2542. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2561. การประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่แรมซาร์ไซด์
- สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2562. รายงานประจำปี 2561 สำนักอุทยานแห่งชาติ.
- สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2563. รายงานประจำปี 2562 สำนักอุทยานแห่งชาติ.
- องค์การจัดการน้ำเสีย. 2562. รายงานประจำปี 2561.
- องค์การจัดการน้ำเสีย. 2563. รายงานประจำปี 2562.
- องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2562. รายงานประจำปี 2561 (ฉบับปรับปรุง).
- องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2562. รายงานประจำปี 2562 (ฉบับปรับปรุง).
- IUCN. 2018. International Union for Conservation of Nature Annual Report 2017.
- IUCN. 2019. International Union for Conservation of Nature Annual Report 2018.

รายงานแห่งชาติต่อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

รายชื่อผู้ดำเนินการศึกษา

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย : การจัดทำแนวทาง
การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์) ของประเทศไทย

ที่ปรึกษา

ดร.รวิวรรณ ภูริเดช

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายประเสริฐ ศิริภาพร

รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดทำ

ดร.จิตตินันท์ เรืองวิริยกุล

นางสาวสุกัญญา วิชาล

นางอุษารัตน์ จันทร์ภักดี

นายปริญญ์ ลิขิตานนท์

นางสาวสุมนา โพธิ์คำ

ผู้อำนวยการกองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานขับเคลื่อนนโยบายและกลไก

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ผู้ศึกษา

บริษัท เทสโก้ จำกัด

21/11-14 สุธุมวิท 18 แขวงคลองเตย

เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

การอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย : การจัดทำแนวทาง

การบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์) ของประเทศไทย

คำสืบค้น

พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์) ของประเทศไทย

พิมพ์ครั้งแรก

ธันวาคม 2563

จำนวน

500 เล่ม

ผู้พิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด มิน เซอร์วิส ซัพพลาย (สำนักงานใหญ่)

29/97 หมู่ 3 ถนนสุขุมวิท แขวงลำภาชี

เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530

โทรศัพท์ 0 9227 6417, 0 98197 9462

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

118/1 อาคารกิปโก 2 ถ.พระราม 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

☎ 02 265 6560

🖨 02 265 6560